

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

від 29 серпня 2014 р.

№ 540

м. Київ

Про введення додаткових механізмів для стабілізації грошово-кредитного та валютного ринків України

Ураховуючи суспільно-політичне напруження, наявність певних елементів ризику та невизначеності щодо подальшого розвитку ситуації, а також беручи до уваги економічні проблеми, пов'язані з проведенням антитерористичної операції на території України, з метою недопущення використання фінансової системи України для відмивання грошей і фінансування тероризму та врегулювання ситуації на валютному ринку України, керуючись статтею 99 Конституції України, статтями 6, 7, 15, 33, 55 та розділами IV, V, VIII Закону України “Про Національний банк України”, статтями 66, 67 та главою 11 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, статтями 4, 6 та 11 Декрету Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року № 15-93 “Про систему валютного регулювання і валютного контролю”, Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Запровадити такі заходи щодо діяльності банків та фінансових установ:

1) дозволити резидентам здійснювати погашення кредитів, позик (у тому числі фінансової допомоги) в іноземній валюті за договорами з нерезидентами, у тому числі в разі укладання додаткових угод до кредитних договорів, не раніше строку, передбаченого договорами. Зазначена вимога поширюється на випадки дострокового виконання резидентом-позичальником зобов'язань як за основною сумою кредиту/позики, так і за іншими платежами, установлені договором кредитування (позики).

Національний банк України не здійснює реєстрацію змін до договорів про залучення резидентами-позичальниками кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів, які стосуються скорочення строків виконання резидентами-позичальниками зобов'язань за такими договорами або їх дострокового виконання;

2) уповноважені банки здійснюють операції з купівлі-продажу іноземної валюти за гривні на міжбанківському валютному ринку України відповідно до нормативно-правового акта Національного банку України, що регулює порядок та умови торгівлі іноземною валютою. Операції без поставки валют забороняються;

3) дозволити здійснювати операції з продажу готівкової іноземної валюти одній особі в один операційний (робочий) день у сумі, що не перевищує в еквіваленті 15 000 гривень у межах однієї банківської установи;

4) за дорученням фізичних осіб за межі України здійснюються перекази іноземної валюти за поточними валютними неторговельними операціями:

без підтвердних документів з поточного рахунку в іноземній валюті або без його відкриття – на суму, що в еквіваленті не перевищує 15 000 гривень в один операційний (робочий) день. Фізичні особи-нерезиденти здійснюють такі перекази на підставі документів, що підтверджують джерела походження коштів;

з поточного рахунку в іноземній валюті – на суму, що в еквіваленті перевищує 15 000 гривень, але не більше ніж 150 000 гривень на місяць. Фізичні особи-резиденти здійснюють такі перекази виключно на підставі підтвердних документів.

Зазначені в абзаці третьому цього підпункту вимоги щодо обмеження суми переказу не поширюються на:

оплату витрат на лікування в медичних закладах іншої держави, а також на оплату витрат на транспортування хворих;

оплату витрат, пов'язаних зі смертю громадян за кордоном (транспортні витрати та витрати на поховання);

перекази, що здійснюються на підставі вироків, рішень, ухвал і постанов судових, слідчих та інших правоохоронних органів;

оплату витрат на навчання виключно для оплати навчального процесу;

перекази коштів, отриманих як оплата праці нерезидентами в Україні, пенсії, аліменти;

оплату витрат іноземним судовим, слідчим, нотаріальним та іншим повноважним органам (у тому числі сплата податків, зборів, інших обов'язкових платежів);

перекази, що здійснюються громадянами в разі виїзду за кордон на постійне місце проживання;

5) банки зобов'язані обмежити видачу готівкових коштів у національній валюті через каси та банкомати в межах до 150 000 гривень на добу на одного клієнта. Вимоги цього підпункту не поширюються на видачу готівкових коштів:

на виплату заробітної плати, витрат на відрядження (у межах норм, установлених законодавством), пенсій, стипендій, інших соціальних та прирівняних до них виплат (крім матеріальної допомоги);

на виплати гарантованих сум відшкодування вкладникам за рахунок коштів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;

6) призупинити випуск банками ощадних (депозитних) сертифікатів. Погашення раніше випущених ощадних (депозитних) сертифікатів здійснюється виключно шляхом перерахування коштів на рахунок власника сертифіката або його пред'явника;

7) уповноважені банки мають право достроково повертати вклади, залучені в іноземній валюті за всіма типами договорів, та достроково погашати ощадні (депозитні) сертифікати, номіновані в іноземній валюті, у національній валюті за курсом купівлі іноземної валюти уповноваженого банку на день проведення операції;

8) установити для уповноважених банків ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції банку (Л13-1) не більше 1%;

9) уповноважені банки зобов'язані обмежити видачу (отримання) готівкових коштів в іноземній валюті з поточних та депозитних рахунків клієнтів через каси та банкомати в межах до 15 000 гривень на добу на одного клієнта в еквіваленті за офіційним курсом Національного банку України.

Зазначена вимога поширюється на видачу (отримання) готівкових коштів як у межах України, так і за її межами незалежно від кількості рахунків клієнта в одному банку.

Вимоги цього підпункту не поширюються на:

дипломатичні представництва, консульські установи іноземних держав в Україні, міжнародні фінансові організації, представництва міжнародних фінансових організацій та їх співробітників, якщо вони не є громадянами України або не проживають у ній постійно та акредитовані Міністерством закордонних справ України;

операції із забезпечення витрат на відрядження працівників за кордон резидентами – юридичними особами і фізичними особами-підприємцями та іноземними представництвами;

10) уповноважені банки зобов'язані включити суму балансової вартості придбаних облігацій внутрішніх державних позик з індексованою вартістю, зменшену на розмір нарахованого купонного доходу, до розрахунку загальної (довгої/короткої) відкритої валютної позиції;

11) уповноважені банки повинні забезпечити проведення виваженої політики під час здійснення операцій з торгівлі іноземною валютою і з цією метою вони мають здійснювати:

щоденний моніторинг операцій клієнтів з купівлі іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку України в цілому по системі банку;

заходи щодо аналізу операцій клієнтів з купівлі іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку України стосовно їх відповідності суті діяльності клієнта та його фінансового стану, економічної доцільності та наявності очевидної законної мети.

Керівники банків мають взяти під особистий контроль здійснення банками операцій з торгівлі іноземною валютою на міжбанківському валютному ринку України;

12) зобов'язати уповноважені банки для здійснення купівлі іноземної валюти за дорученням клієнтів попередньо зараховувати кошти в гривнях на окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2900 “Кредиторська заборгованість за операціями з купівлі-продажу іноземної валюти, банківських та дорогоцінних металів для клієнтів банку” (далі – рахунок 2900). Із цього рахунку кошти можуть бути перераховані для купівлі іноземної валюти не раніше третього операційного дня з дня зарахування гривень на цей рахунок.

Уповноважений банк перераховує на рахунок 2900 такий обсяг коштів у гривнях, що достатній для здійснення операцій з купівлі зазначеного в заяві обсягу іноземної валюти, перерахованого за курсом гривні до іноземної валюти в день зарахування коштів у гривнях на рахунок 2900, але не нижче, ніж офіційний курс гривні до іноземної валюти, установлений Національним банком України на цей день.

У разі зміни курсу іноземної валюти в день здійснення операції з купівлі іноземної валюти уповноваженим банкам дозволяється додатково зараховувати кошти в гривнях на рахунок 2900 у сумі, що не вистачає для виконання заяви клієнта про купівлю іноземної валюти. Коли клієнт не має можливості перерахувати додаткову суму гривні на купівлю іноземної валюти та згоден на придбання меншої суми іноземної валюти, банк здійснює купівлю іноземної валюти, меншу ніж вказана в заяві про купівлю іноземної валюти.

З метою недопущення недобросовісної практики проведення валютних операцій, зокрема купівлі іноземної валюти за фіктивними угодами, які мають на меті використання коштів з протиправною метою, уповноважені банки формують реєстр з купівлі іноземної валюти, який подається до Національного банку України в день отримання заяви клієнта про купівлю іноземної валюти, разом з документами, які є підставою для купівлі іноземної валюти.

Уповноважений банк має забезпечити неухильне дотримання вимог цього підпункту. У зв'язку з цим банки мають відмовляти клієнтам у кредитуванні (авансуванні) в іноземній валюті, якщо такі кошти залучаються для оплати зобов'язань клієнта в іноземній валюті з метою уникнення виконання вимоги цього підпункту;

13) видача готівкових коштів у межах України за електронними платіжними засобами, що емітовані як резидентами, так і нерезидентами, здійснюється виключно в гривнях;

14) іноземна валюта, переказана з-за кордону на користь фізичної особи – резидента і нерезидента для виплати готівкою без відкриття рахунку, виплачується одержувачу виключно в гривнях.

2. Установити, що на період дії цієї постанови операційний день банку триває до 18.00. Операції банку, що здійснюються після закінчення операційного дня, відображаються банком на наступний день.

3. Інші нормативно-правові акти Національного банку України діють у частині, що не суперечить вимогам цієї постанови.

4. Постанова набирає чинності з 02 вересня та діє до 02 грудня 2014 року включно.

5. Контроль за виконанням цієї постанови залишаю за собою.

Голова

В. О. Гонтарева

Інд. 29-2